

МОЖЛИВОСТІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ

POSSIBILITIES OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP FOR INNOVATIVE INDUSTRY DEVELOPMENT

УДК 334.72:338:622

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct47-10>

Шилепницький П.І.

д.е.н., професор, професор кафедри міжнародної економіки Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Петрова І.П.

к.е.н., старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Shylypnytskyi Pavlo

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Petrova Iryna

Institute of Industrial Economics of the National Academy of Sciences of Ukraine

У статті розглянуто можливості застосування публічно-приватного партнерства для інноваційного розвитку промисловості. Проаналізовано стан реалізації проєктів публічно-приватного партнерства. Виявлено недоліки у законодавчій та інституціональній основі. Визначено, що реалізація проєктів публічно-приватного партнерства вимагає обов'язкової участі держави, заснованій на використанні нової моделі державного регулювання, в якій держава створює умови і запроваджує стимули для розвитку бізнесу на засадах партнерства. Виявлено специфіку публічно-приватного партнерства. Доцільно розширити публічно-приватне партнерство міжнародним складником з урахуванням інвестицій міжнародних організацій та міжнародних донорів. Запропоновано запровадити режим міжнародно-публічно-приватного партнерства. Складниками регуляторного режиму міжнародно-публічно-приватного партнерства є цілі, які декларуються досягати введенням режиму; суб'єкти, на яких поширюється дія режиму; стимули, пільги та обмеження, необхідні для досягнення декларованих цілей; ресурси, що задіяні у процесі реалізації режиму; алгоритм дій для реалізації режиму. Особливістю режиму є його стимулююча спрямованість, яка проявляється через гарантії, пільги та різні форми державної підтримки.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, промисловість, інноваційний розвиток, держава, бізнес, режим міжнародно-публічно-приватного партнерства, стимулюючий регуляторний режим.

В статті рассмотрены возможности применения государственно-частного

партнерства для инновационного развития промышленности. Проанализировано состояние реализации проектов публично-частного партнерства. Выявлены недостатки в законодательной и институциональной основе. Определено, что реализация проектов публично-частного партнерства требует обязательного участия государства, основанного на использовании новой модели государственного регулирования, в которой государство создает условия и вводит стимулы для развития бизнеса на основе партнерства. Выявлена специфика публично-частного партнерства. Целесообразно расширить публично-частное партнерство международным складником с учетом инвестиций международных организаций и международных доноров. Предложено ввести режим международно-публично-частного партнерства. Составляющими регуляторного режима международно-публично-частного партнерства являются: цели, которые декларируются достигать введением режима; субъекты, на которых распространяется действие режима; стимулы, льготы и ограничения, необходимые для достижения декларируемых целей; ресурсы, которые задействованы в процессе реализации режима; алгоритм действий для реализации режима. Особенностью режима является его стимулирующая направленность, которая проявляется через гарантии, льготы и различные формы государственной поддержки.

Ключевые слова: публично-частное партнерство, промышленность, инновационное развитие, государство, бизнес, режим международно-публично-частного партнерства, стимулирующий регуляторный режим.

The article considers the possibilities of using public-private partnership for innovative industrial development. The state of implementation of public-private partnership projects is analyzed. Deficiencies in the legislative and institutional framework are identified. It is determined that the implementation of public-private partnership projects requires the obligatory participation of the state, based on the use of a new model of state regulation, in which the state creates conditions and introduces incentives for business development on the basis of partnership. The specifics of public-private partnership are revealed. It is noted that public-private partnership is a set of property rights, financial and economic, organizational and managerial and legal relations that develop between the state and the private partner within the models of financing, property rights and management, which form many forms of public-private partnership. It is proposed to introduce a regime of international-public-private partnership. It is advisable to expand public-private partnerships with an international component, taking into account the investments of international organizations and international donors. The components of the regulatory regime of international-public-private partnership are the goals that are declared to be achieved by the introduction of the regime; subjects covered by the regime; incentives, benefits and restrictions necessary to achieve the declared goals; resources involved in the implementation of the regime; algorithm of actions for realization of a mode. The peculiarity of the regime is its stimulating orientation, which is manifested through guarantees, privileges and various forms of state support. The directions of using public-private partnership in industries are determined: support of innovative development of industries; stimulating investment activity in industry and infrastructural renewal of the production sphere; diversification of industrial enterprises; stimulating domestic demand for industrial products. To improve the situation, an Action Plan for the development of public-private partnerships in industry should be developed. The result of the development of the "Road Map" should be to determine the areas of practical implementation of state policy of Ukraine in the field of PPP, as well as a set of actions of public authorities of Ukraine to implement this policy.

Key words: public-private partnership, industry, innovative development, state, business, regime of international-public-private partnership, stimulating regulatory regime.

Постановка проблеми. В умовах переходу України на інноваційний шлях розвитку ключовим інструментом державної політики має стати вдосконалення взаємозв'язку і взаємодії держави та бізнесу на засадах публічно-приватного партнерства (ППП), адже застосування різноманітних форм

публічно-приватного партнерства в промисловості дасть змогу поліпшити економічну ситуацію галузі через залучення додаткових інвестицій та створення умов для науково-технічного розвитку.

У результаті проведеного дослідження використання публічно-приватного партнерства в

галузях промисловості виявлено, що ключовою проблемою є те, що механізм реалізації ППП ще не опрацьований. Аналіз стратегічних документів розвитку окремих галузей та промисловості у цілому свідчить, що сам механізм не вбудовано в систему заходів стимулювання діяльності в промисловості. Реалізація проєктів в Україні із застосуванням публічно-приватного партнерства залишається недостатньо поширеним явищем та стикається зі складнощами, викликаними низкою проблем теоретичного та практичного плану, які стримують його впровадження. Чинне українське законодавство уможливує використання переважної більшості форм публічно-приватного партнерства, що відомі у міжнародній практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У промисловому секторі застосування публічно-приватного партнерства досить нове явище. Переважна більшість проведених досліджень спрямована на вивчення та реалізацію проєктів в інфраструктурі, зокрема висвітлено у працях таких учених, як І. Запатріна [1; 2], Т. Лебеда [2], І. Дробот [3], І. Барбір [3], С. Машканцева [4], А. Стращенко [5], О. Кириченко [5] та ін. Питання залучення інвестицій у промисловість України є сьогодні надзвичайно актуальним. Проблеми відновлення конкурентоспроможної продукції промислового сектору та зміцнення інвестиційної привабливості підприємств на засадах публічно-приватного партнерства залишаються недостатньо дослідженими з погляду ролі ППП у розвитку вітчизняної промисловості.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз можливостей застосування публічно-приватного партнерства для інноваційного розвитку промисловості з урахуванням специфіки ППП, виявлення проблем реалізації партнерської взаємодії держави і бізнесу та розроблення стимулюючого регуляторного режиму для активного впровадження ППП у практичну діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для промисловості, яка потребує значних фінансових вкладень, публічно-приватне партнерство є ключем до вирішення цілої низки проблем. Із моменту набрання чинності Закону України «Про державно-приватне партнерство» [6] пройшло 10 років. Однак в Україні цей нормативно-правовий акт так і не дав змоги створити ефективну систему публічного регулювання з урахуванням інтересів бізнесу та громадськості. Упродовж усього терміну формально та декларативно створювалися умови для реалізації публічно-приватного партнерства. Сьогодні якість публічного регулювання публічно-приватного партнерства залишається низькою, а державна політика – неефективною. Не поліпшила ситуацію й «Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 роки» [7]. По-перше, для реалізації договорів публічно-приватного партнерства потрібна перебудова всієї

системи бюджетного планування та фінансування з урахуванням таких складників, як довгостроковість фінансового планування, розроблення системи гарантування окупності інвестицій бізнесу, моніторинг договорів ППП тощо. Оскільки на практиці застосовується короткостроковий підхід до планування економічного розвитку країни, бюджет приймається терміном на один рік. Тому органи публічної влади не можуть прийняти на себе зобов'язання в рамках відповідних договорів за межами бюджетного періоду. По-друге, неузгодженість обліку проєктів публічно-приватного партнерства в програмних документах, у тому числі в державних і регіональних програмах. По-третє, повною мірою не вивчені та не проаналізовані функціональні обов'язки органів публічної влади під час підготовки і реалізації проєктів ППП із метою відображення оптимальних підходів щодо узгодження. По-четверте, у рамках концепції невизначено довгострокові цілі та перспективи розвитку ППП, напрями їх реалізації, а також немає практичного складника по показниках для характеристики рівня досягнення заявлених цілей. По-п'яте, у Концепції не обґрунтовано сценарії та прогнози розвитку публічно-приватного партнерства, що враховували б можливі варіанти розвитку ППП під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників.

Світова практика доводить, що для ефективного функціонування публічно-приватного партнерства необхідні чітка скоординована система управління ППП, наявність професійних навичок усіх учасників ППП, високий рівень кваліфікації фахівців органів публічної влади у сфері ППП. Однак в Україні жодна з вищезазначених умов не забезпечується.

Інституціональна структура публічно-приватного партнерства в Україні значною мірою є децентралізованою, проєкти ППП можуть бути затверджені як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні, а також органами місцевого самоврядування. Міжвідомча координація дій органів публічної влади щодо підготовки і реалізації проєктів ППП не діє. Відсутня система управління реалізацією механізму партнерської взаємодії держави та приватного сектору з чітким розподілом повноважень між органами публічної влади в рамках підготовки і реалізації проєктів ППП, а також координацією їхньої діяльності. Успіх формування ППП у промисловості багато в чому залежить від якості створених інститутів та інструментів публічно-приватного партнерства, політичної та економічної ситуації в країні.

Практика реалізації публічно-приватного партнерства в Україні на засадах концесії свідчить про необхідність подальшого вдосконалення державного регулювання функціонування форм ППП та організації цілісної системи фінансування інноваційних проєктів з урахуванням особливостей

галузі. Це необхідно для того, щоб публічно-приватне партнерство стало дієвим організаційно-економічним інструментом виведення промисловості з депресивного стану, залучення прямих інвестицій, упровадження нових технологій, підвищення конкурентоспроможності продукції, що виробляється, та створення нових робочих місць.

Проекти публічно-приватного партнерства потребують обов'язкової участі держави, заснованій на використанні нової моделі державного регулювання, в якій держава створює умови і запроваджує стимули для розвитку бізнесу на засадах партнерства, тобто рівноправного діалогу між ними, й одночасно виконує свої традиційні обов'язки щодо суспільного відтворення.

Реалізація проектів публічно-приватного партнерства передбачає сам процес, який складається з кількох етапів, та залучення широкого кола учасників [8]. Результатом цієї взаємодії є реалізація проектів у промисловості та постійна взаємодія держави, бізнесу, суспільства і науки (рис. 1).

При цьому слід наголосити, що ці відносини насамперед орієнтовані на досягнення синергетичного ефекту від кооперації специфічних потенціалів приватної та публічної власності. Прагнення суб'єктів господарювання до примноження власності є вираженням їхніх інтересів, насамперед мотивації до ефективної діяльності. Ключову роль у цьому відіграє інституційне забезпечення режиму господарювання, сприятливого для повноцінної реалізації інтересів бізнесу [9], яке, своєю чергою, формує та забезпечує держава.

Множинність моделей фінансування в рамках публічно-приватного партнерства зумовлюється наявністю різних партнерів (публічного і приватних), інструментів та джерел фінансування (власний капітал приватного партнера, кошти банків та інвестиційних фондів, бюджетні кошти, державні позики, гранти, державні гарантії та інші інструменти публічної підтримки, податкові преференції, субсидії та інші різні платежі з бюджету тощо), співвідношенням інструментів (боргових, пайових, гібридних), використанням проектного фінансування.

Чисельність організаційних моделей управління формується різними способами співробітництва публічного і приватного партнерів шляхом переуступки окремих функцій та контрактних зобов'язань, передавання об'єктів у зовнішнє управління, залучення третіх організацій та ін.

Вигоди під час реалізації публічно-приватного партнерства відрізняються одна від одної внаслідок різних цілей, які переслідуються сторонами. Бізнес, беручи участь у партнерстві з державою, розраховує на певний набір гарантій і преференцій за рахунок адміністративних, матеріальних, фінансових, природних ресурсів держави. Крім цього, для приватного сектору вигодою від участі у ППП є отримання гарантованого доходу на

довгостроковий період, а також можливість розширення своєї діяльності. Вступаючи в партнерство з бізнесом, держава, як правило, отримує не лише можливість залучення додаткових джерел фінансування для реалізації соціально-економічного проекту, що, своєю чергою, знижує навантаження на бюджет, а й більш гнучку і дієву систему управління економікою, тим самим збільшуючи конкурентоспроможність продукції та послуг на внутрішньому і зовнішніх ринках.

Специфіка взаємовідносин між державою і приватним бізнесом у рамках ППП полягає у тому, що «партнерські відносини реалізуються шляхом перерозподілу прав власності, включаючи і функції управління» [10, с. 132]. На думку М. Клінової, не будь-яку взаємодію держави і приватного сектору у змішаній економіці можна віднести до категорії партнерства, а лише таку, коли бізнес за дорученням і за підтримки держави виконує функції, які раніше покладалися на неї, коли ринкові засади впроваджуються у традиційну сферу активності держави, у тому числі в інфраструктуру [11, с. 144]. О. Головінов зазначає, що публічно-приватне партнерство як економічна категорія – це «особливий тип економічних відносин, який необхідно розглядати з позицій доцільного використання обмежених ресурсів із метою переходу до інноваційного розвитку економіки. Основу цього типу відносин становлять взаємозумовленість підприємницької функції та публічного регулювання, взаємозв'язок інститутів держави і підприємницького середовища» [12, с. 56–57].

Вирішення питання розмежування приватного та публічного інтересів у конструкції публічно-приватного партнерства дуже складне та є необхідною умовою його гармонійного розвитку та функціонування, адже саме у реалізації приватного інтересу знаходить своє втілення публічне, чим і забезпечується їх баланс. Тобто відносини сьогодні передбачають добровільне узгодження інтересів як держави, так і бізнесу. Держава як виразник суспільних інтересів є певною мірою залежною від бізнесу, з іншого боку, бізнес має здійснювати свою діяльність в інтересах держави і суспільства й ураховувати такі інтереси.

Таким чином, публічно-приватне партнерство є сукупністю прав власності, фінансово-економічних, організаційно-управлінських та правових відносин, які складаються між державою та приватним партнером у межах моделей фінансування, прав власності й управління, що утворюють множину форм публічно-приватного партнерства.

Доцільно розширити публічно-приватне партнерство міжнародним складником з урахуванням інвестицій міжнародних організацій та міжнародних донорів та ввести в науковий та практичний обіг поняття «режим міжнародно-публічно-приватного партнерства» – режим регуляторного

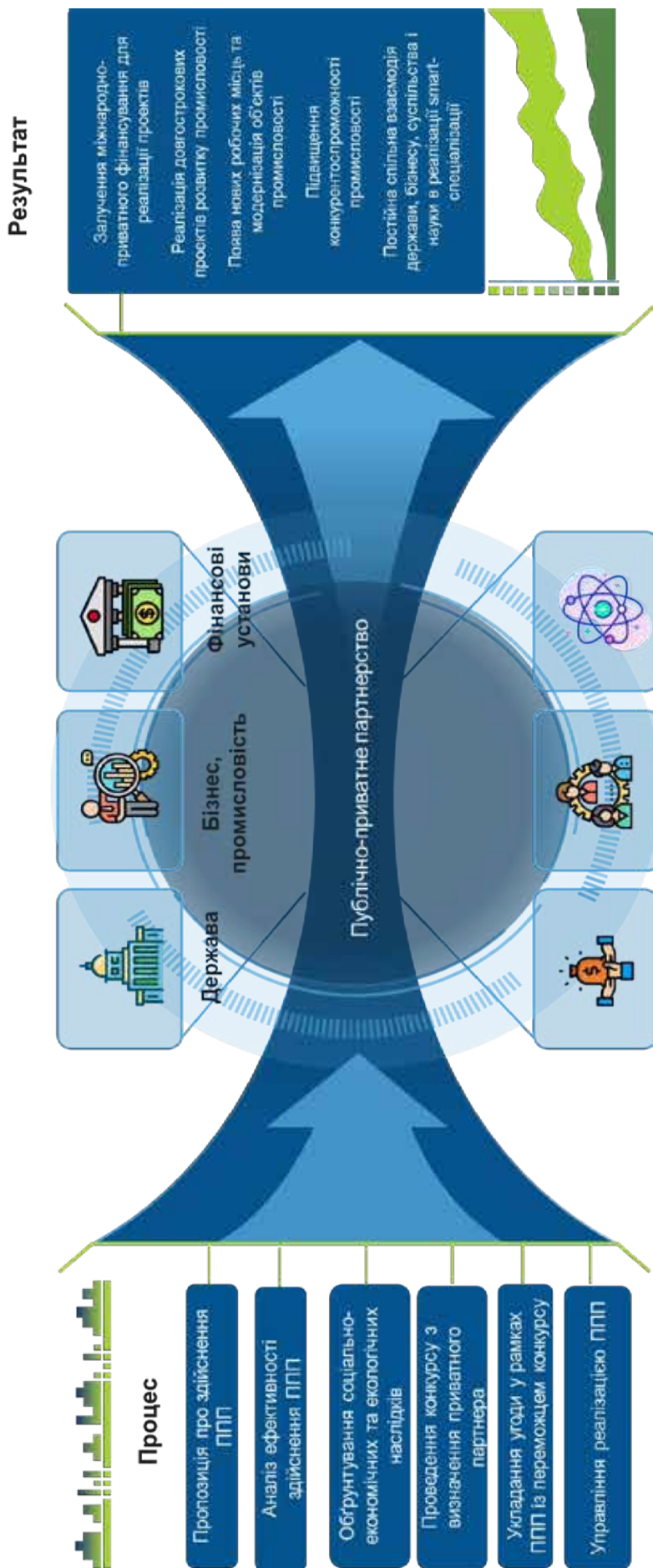

Рис. 1. Публічно-приватне партнерство для прискорення модернізації промисловості

стимулювання, що заохочує залучення інвестицій, поєднуючи систему стимулів і пільг, обов'язкових умов й обмежень для дотримання балансу інтересів міжнародних донорів, держави та бізнесу. Режим міжнародно-публічно-приватного партнерства – це особливий порядок правового регулювання відносин міжнародних інституцій, держави та бізнесу, який устанавлюється відповідно до українських та зарубіжних інвесторів на конкретній території. Відмінною особливістю є його стимулююча спрямованість, яка проявляється через гарантії, пільги та різні форми державної підтримки.

В економічній літературі вперше концепцію регуляторного режиму як балансу стимулів та обмежень представлено в роботах [13; 14]. Інтерпретуючі основні тези режиму з позицій кібернетичного і синергетичного підходів, визначимо складники режиму міжнародно-публічно-приватного партнерства.

Складниками регуляторного режиму міжнародно-публічно-приватного партнерства (RJPPP) визначено такі (1):

$$RJPPP = \{G; S; I; R; P\}, \quad (1)$$

де G – цілі, які декларується досягти введеним режиму; S – суб'єкти, на яких поширюється дія режиму; I – стимули, пільги та обмеження, необхідні для досягнення декларованих цілей; R – ресурси, що задіяні у процесі реалізації режиму; P – алгоритм дій для реалізації режиму.

Визначимо кожний складник:

1. *Метою введення режиму* є створення нових центрів соціально-економічного розвитку та мережі територіально-виробничих і туристичних кластерів, що реалізують конкурентний потенціал територій на засадах smart-спеціалізації.

2. *Суб'єктами, на яких поширюється дія режиму*, є вітчизняні та зарубіжні інвестори, зокрема й міжнародні організації. Для того щоб реалізувати намічені цілі із зазначеними суб'єктами, необхідно створити привабливе інституційне середовище для участі інвестора.

3. Умовами, необхідними для досягнення декларованих цілей є використання *спеціальних податкових, митних, кредитних режимів та режимів валютного курсу* для стимулювання інвестицій, зокрема: диференціація податкових ставок залежно від соціально-економічного значення галузі та її продукції; податкові канікули або повне звільнення від податків новостворених суб'єктів господарської діяльності на початку їхньої діяльності; інвестиційний податковий кредит; звільнення або зниження ставок податку на імпорт обладнання, сировини і будівельних матеріалів, а також на експлуатацію та технічне обслуговування проєкту тощо.

Окрім того, інструментами фінансової підтримки з боку держави для інвесторів є субсидії, фінансові інструменти (придбання урядом акцій, облігацій проєктної компанії) та гарантії.

Обмеженнями ведення режиму є вимоги, які висуваються до інвесторів у рамках здійснення своєї діяльності. По-перше, це відповідність інвестиційного проєкту Державній стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 рр., стратегіям регіонального розвитку області на період 2021–2027 рр., концепціям і стратегіям розвитку галузей економіки на середньостроковий і довгостроковий періоди. По-друге, це наявність позитивного соціально-економічного та бюджетного ефекту від реалізації інвестиційного проєкту.

4. Ведення режиму не може бути здійснене без відповідної ресурсної бази – *фінансового забезпечення*. Ресурсами, що задіяні у процесі реалізації режиму, є фінансові ресурси приватних інвесторів, як українських, так і зарубіжних; запозичені фінансові ресурси; кошти державного та місцевого бюджетів; кошти міжнародних організацій. Механізмами фінансування можуть бути кредитний механізм фінансування (залучення позикових коштів), змішаний механізм фінансування (залучення власних коштів двох та більше партнерів) або гібридний механізм (кошти партнерів можуть бути власними в поєднанні з позиковими коштами). Найбільш активну роль у фінансуванні грають банки розвитку. Підтримкою проєктів публічно-приватного партнерства займаються Європейський банк реконструкції та розвитку та Європейська група Світового банку. Також існують фонди, що орієнтовані на сприяння розвитку публічно-приватного партнерства, а саме: Консультативна інституція з підтримки публічно-приватного інфраструктури (Public-Private Infrastructure Advisory Facility – PPIAF), Програма підготовки інфраструктурних проєктів ЄБРР (IPPF), Глобальна інфраструктурна програма (GIF) [15]. Окрім того, існує технічна допомога, що здійснюється за рахунок Структурних фондів ЄС за такими напрямками: інструменти фінансового інжинірингу; секторально сфокусовані гранти, які просувають проєкти пан'європейських інтересів; гранти, що підтримують політику ЄС або індивідуальних членів ЄС.

5. *Алгоритм уведення регуляторного режиму* міжнародно-публічно-приватного партнерства складається з двох етапів. На першому етапі Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України ініціює введення регуляторного режиму публічно-приватного партнерства. У рамках цього етапу створюються спеціальні спрощені податкові, митні, кредитні режими та режими валютного курсу для залучення інвесторів. На другому етапі залучаються міжнародні фінансові організації для реалізації масштабних інвестиційних проєктів. На цьому етапі регуляторний режим доповнюється міжнародним складником та отримує новий статус – міжнародно-публічно-приватного. Для ведення режиму

необхідні концентрація наявних ресурсів держави і реалізація Кабінетом Міністрів України і Верховною Радою України розумної та зваженої політики через уведення стимулюючого регуляторного режиму міжнародно-публічно-приватного партнерства. Необхідне фокусування Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України на реалізацію шляхів мінімізації політичних, економічних, валютних та фінансових ризиків.

Формування стимулюючого регуляторного режиму міжнародно-публічно-приватного партнерства створить передумови для конструювання та збалансованого використання інструментів (стимулів, обмежень, правил тощо) для прискорення модернізації промисловості. Упровадження в українську практику нового поняття «стимулюючий регуляторний режим міжнародно-публічно-приватного партнерства» є необхідним кроком «реанімації» державно-приватного партнерства, адже саме розвиток державно-приватного партнерства визначено серед пріоритетів національних інтересів України та забезпечення національної безпеки в «Стратегії національної безпеки України» [16], що затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020.

Висновки з проведеного дослідження.

Розвиток публічно-приватного партнерства в промисловості – це динамічний процес, який потребує постійного вивчення, аналізу та узагальнення, адже підвищений інтерес до публічно-приватного партнерства пояснюється тим, що в умовах функціонування партнерських відносин з'являються нові ефективні моделі фінансування, здійснюється відповідно до критерію ефективності перерозподіл правомочностей державної власності, застосовуються прогресивніші методи управління. Для промисловості, яка потребує значних фінансових вкладень для впровадження інновацій, застосування публічно-приватного партнерства активізує підприємницьку та зовнішньоекономічну діяльність і, своєю чергою, підвищить інвестиційну привабливість. Напрямами використання публічно-приватного партнерства в галузях промисловості є: підтримка інноваційного розвитку галузей; стимулювання інвестиційної діяльності в промисловості та інфраструктурного оновлення виробничої сфери; диверсифікація підприємств промислового комплексу; стимулювання внутрішнього попиту на продукцію промислових виробництв.

Для поліпшення ситуації слід розробити План заходів розвитку публічно-приватного партнерства в промисловості. Результатом розроблення «дорожньої карти» має стати визначення напрямів практичної реалізації державної політики України у сфері ППП, а також сукупність дій органів публічної влади України для реалізації даної політики.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Запатрина І.В. Публічно-частное партнерство для Целей устойчивого развития : монографія. Киев : Лыбидь, 2017. 312 с.
2. Лебеда Т., Запатрина І. Публічно-приватне партнерство як фактор економічного зростання та проблеми його розвитку в Україні. *Економіст*. 2011. № 3. С. 52–58.
3. Дробот І.О., Барбір І.М. Механізм державно-приватного партнерства у сфері транспортної інфраструктури України. *Ефективність державного управління*. 2019. Вип. 4. С. 98–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2019_4_10 (дата звернення: 10.06.2020).
4. Машканцева С.О. Державно-приватне партнерство як механізм фінансування транспортної галузі регіону. *Вісник Харківського національного аграрного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 4(2). С. 33–41.
5. Стращенко А.О., Кириченко О.В. Необхідність запровадження механізмів державного приватного партнерства при наданні освітніх послуг на місцевому рівні. *Сучасні питання економіки і права*. 2020. Вип. 1. С. 160–165.
6. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404–VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 15.06.2020).
7. Про схвалення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2013 р. № 739-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-p#Text> (дата звернення: 15.06.2020).
8. Тараш Л.І., Петрова І.П. Державно-приватне партнерство – управлінська технологія модернізації економіки. *Економічний вісник Донбасу*. 2015. № 3. С. 128–134.
9. Державно-приватне партнерство в контексті управління державними інвестиціями в Україні: Оцінка. *Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Світовий банк*. 2015. 77 с. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/4951314679950> (дата звернення: 17.06.2020).
10. Хлебников К.В. Государственно-частное партнерство: экономическое содержание и институциональные границы. *Экономика и управление*. 2011. № 7(80). С. 131–135.
11. Клинова М.В. Государство и частный сектор в поисках прагматичного взаимодействия : монографія. Москва : ИМЭМО РАН, 2009. 122 с.
12. Головінов О.М. Концептуальні засади формування публічно-приватного партнерства. *Економічний вісник Донбасу*. 2012. № 3(29). С. 56–62.
13. Ляшенко В.І. Регулирование развития экономических систем: теория, режимы, институты : монографія. Донецк : ДонНТУ. 2006. 668 с.
14. Ляшенко В.І. Финансово-регуляторные режимы стимулирования экономического развития: введение в экономическую режимологию : монографія. Донецк : ИЭП НАН Украины. 2012. 370 с.
15. Using EU Funds in PPPs. Explaining the how and Starting the Discussion on th Future. EPEC. May. 2011. URL: <http://www.eib.org/epec/resources/epec-using-EUfunds-in-ppps-public.pdf> (дата звернення: 19.06.2020).

16. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення: 17.09.2020).

REFERENCES:

- Zapatrina I. V. (2017) *Publichno-chastnoe partnerstvo dlya Tseley Ustoychivogo razvitiya* [Public-private partnerships for the Sustainable Development Goals]. K.: Lybid'. (in Russian)
- Lebeda T., Zapatrina I. (2011) Publichno-pryvatne partnerstvo yak faktor ekonomichnoho zrostannia ta problemy yocho rozvytku v Ukraini [Public-private partnership as a factor of economic growth and problems of its development in Ukraine]. *Economist*, no. 3, pp. 52–58.
- Drobot I. O., Barbir I. M. (2019) Mekhanizm derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi transportnoi infrastruktury Ukrainy [Mechanism of public-private partnership in the field of transport infrastructure of Ukraine]. *Efficiency of public administration* (electronic journal), vol. 4, pp. 98–109. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2019_4_10 (accessed 10 June 2020).
- Mashkantseva S. O. (2019) Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm finansuvannia transportnoi haluzi rehionu [State-private partnership as the mechanism of financing transport services for the region]. *Visnik of Kharkiv National Agrarian University. Series: Economics of Science*, no. 4(2), pp. 33–41.
- Strashchenko A. O., Kyrychenko O. V. (2020). Neobkhdnist zaprovadzhennia mekhanizmiv derzhavnoho pryvatnoho partnerstva pry nadanni osvithnikh posluh na mistsevomu rivni [Modern issues of economics and law]. *Modern issues of economics and law*, vol. 1, pp. 160–165.
- Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo: Zakon Ukrainy № 2404–VI vid 01.07.2010 [About public-private partnership]. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (accessed 15 June 2020).
- Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini na 2013-2018 roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 739-r vid 14 serpnia 2013 [On approval of the Concept for the development of public-private partnership in Ukraine for 2013–2018]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-r#Text> (accessed 15 June 2020).
- Tarash L. I., Petrova I. P. (2015) Derzhavno-pryvatne partnerstvo – upravlinska tekhnolohiia modernizatsii ekonomiky [Public-private partnership – management technology of modernization of the economy]. *Economic Herald of the Donbas*, no. 3. pp. 128–134.
- Mizhnarodnyi bank rekonstruktsii ta rozvytku. Svi-tovyi bank (2015) Derzhavno-pryvatne partnerstvo v konteksti upravlinnia derzhavnymy investytsiyamy v Ukraini: Otsinka [Public-private partnership in the context of public investment management in Ukraine: Assessment]. Available at: <http://documents.worldbank.org/curated/en/4951314679950> (accessed 17 June 2020).
- Khlebnikov K. V. (2011) Gosudarstvenno-chastnoe partnerstvo: ekonomicheskoe sodержanie i institutsional'nye granitsy [Public-private partnership: economic content and institutional boundaries]. *Economics and Management*, no. 7(80), pp. 131–135.
- Klinova M. V. (2009) *Gosudarstvo i chastnyy sektor v poiskakh pragmatichnogo vzaimodeystviya* [Government and private sector in search of pragmatic interaction]. M.: IMEMO RAN. (in Russian)
- Holovinov O. M. (2012) Kontseptualni zasady formuvannia publichno-pryvatnoho partnerstva [Conceptual bases of formation of public-private partnership]. *Economic Herald of the Donbas*, no. 3(29), pp. 56–62.
- Lyashenko V. I. (2006) *Regulirovanie razvitiya ekonomicheskikh sistem: teoriya, rezhimy, instituty* [Regulation of the development of economic systems: theory, regimes, institutions]. Donetsk: DonNTU. (in Russian)
- Lyashenko V. I. (2012) *Finansovo-regulyatornye rezhimy stimulirovaniya ekonomicheskogo razvitiya: vvedenie v ekonomicheskuyu rezhimologiyu* [Financial and regulatory regimes for stimulating economic development: an introduction to economic regimeology]. Donetsk: IEP NAN Ukrainy. (in Russian)
- European PPP Expertise Centre (2011) *Using EU Funds in PPPs. Explaining the how and Starting the Discussion on th Future*. Available at: <http://www.eib.org/epcc/resources/epcc-using-EUfunds-in-ppps-public.pdf> (accessed 19 June 2020).
- Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 392/2020 vid 14 veresnia 2020 roku* [National Security Strategy of Ukraine]. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (accessed 17 September 2020).